

SECURITATEA EMOȚIONALĂ A COPILULUI – DE LA MODELUL CONCEPTUAL TEORETIC LA REALITATEA DIN SISTEMUL COPARENTAL

THE EMOTIONAL SECURITY OF THE CHILD - FROM THE THEORETICAL CONCEPTUAL MODEL TO THE REALITY IN THE COPARENTAL SYSTEM

DRAGOMIR Magdalena, doctorandă
Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă” din Chișinău

DRAGOMIR Magdalena, PhD Student
“Ion Creanga” State Pedagogical University of Chisinau
Email: psih.magdadragomir@yahoo.com
ORCID iD: 0000-0002-4923-3775

DOI

CZU 159.922.7+37.018.1

Rezumat

Expunerea la conflictul inter parental este o sursă prevalentă de stres în viața copiilor și este asociată cu dezvoltarea unor importante probleme emoționale și de comportament. Evidențe considerabile indică faptul că copiii sunt înalt sensibili la dezacordul părinților. Preocupările copiilor cu privire la securitatea emoțională joacă un rol în reglarea activării lor emoționale și în motivația lor de a răspunde în fața conflictului marital. Securitatea emoțională este văzută ca un produs al experiențelor trecute cu conflictul marital și ca o influență primară asupra răspunsului viitor.

Cuvinte cheie: securitate emoțională, sistem parental, copil, reglare emoțională

Summary

Exposure to interparental conflict is a prevalent source of stress in the lives of children, and is associated with the development of significant emotional and behavioral problems. Considerable evidence indicates that children are highly sensitive to parents discord. Children's concerns about emotional security play a role in their regulation of emotional arousal and in their motivation to respond in the face of marital conflict. Emotional security is seen as a product of past experiences with marital conflict and as a primary influence on future responding.

Keywords: emotional security, parental system, children, emotional regulation

Cadrul conceptual al securității emoționale

William E. Blatz a definit securitatea ca fiind o stare de spirit în care se află cineva care este dispus să accepte consecințele comportamentelor altcuiva. El a considerat că „toate aspectele comportamentului unui individ, în toate domeniile vieții sale, pot fi interpretate în termeni de securitate”. În teoria lui Blatz, scopul fiecărui individ, tânăr sau bătrân, este realizarea unui

sentiment de siguranță sau seninătate. Indivizii depun în mod constant eforturi pentru a obține această stare într-un flux dinamic și constant de alegeri pe tot parcursul vieții.[2]

Abraham Maslow a descris o persoană nesigură ca fiind o persoană care „percepe lumea ca o junglă amenințătoare și majoritatea ființelor umane ca periculoase și egoiste; se simte respins și izolat, anxios și ostil; este în general pesimist și nefericit; arată semne de tensiune și conflict; tinde să se întoarcă spre interior; este tulburat de sentimente de vinovăție; are una sau o altă tulburare a stimei de sine; tinde să fie nevrotic; și este în general egocentric și egoist”[23]. El a văzut în fiecare persoană nesigură un continuum, niciodată încheindu-și dorul de securitate.

Atașamentul este considerat o sursă de securitate: „Multe dintre cele mai intense emoții apar în timpul formării, întreținerii, întreruperii și reînnoirii atașamentului în relații. Formarea unei legături este descrisă ca îndrăgostirea, necontestatul, menținerea unei obligațiuni este experimentată ca o sursă de securitate, iar reînnoirea unei obligațiuni ca o sursă de bucurie”, afirma Bowlby în 1980.[3]

În acest sens, copiii mici cu un atașament sigur își derivă siguranța din convingerea că figura atașamentului este în apropiere relativă și disponibilă atunci când este necesar. Copiii mai mari își derivă sentimentul de siguranță din ideea că, chiar dacă nu este disponibilă în acest moment, pot conta pe figura lor de atașament atunci când este nevoie. Aceasta este ceea ce savanții au numit „încredere în protecție”. Prin urmare, un copil atașat în siguranță se simte în siguranță emoțional din cauza atașamentului bun.

Ca o consecință a scrierilor lui Bowlby, conceptul de securitate emoțională a fost pentru mulți ani și este în cea mai mare parte încă legat în mod constant de teoria atașamentului. Și studiul securității emoționale, în afară de legătura sa cu teoria atașamentului, a fost aproape uitat de mai bine de 20 de ani în cercetarea psihologică. În 1994 însă, conceptul a reapărut când Davies și Cummings au publicat un articol în *Psychological Bulletin*, „Conflictul conjugal și adaptarea copilului: o ipoteză de securitate emoțională”. În acest articol, autorii s-au bazat pe teoria atașamentului pentru a arăta că sentimentele de nesiguranță, în general, se crede că derivă dintr-o legătură negativă între părinte și copil, dar poate fi, de asemenea consecința mai multor factori părinte-copil, inclusiv conflictul interparental al părinților. Această viziune a diferitelor surse de securitate emoțională fusese deja prezentată de Mary Ainsworth cu ani înainte, când scria: „Astfel, Bowlby concepe securitatea ca un sentiment care poate fi experimentat în contextul atașamentului, dar cu siguranță nu ar face-o dacă limitează aplicabilitatea sentimentului la acel context, mai mult decât ar limita el emoții de furie și frică și bucurie față de situațiile legate de atașament”[1].

Conflictul conjugal îi face pe copii să creadă că securitatea lor este în pericol și în consecință, ei experimentează sentimente de nesiguranță. Davies și Cummings au propus în 1994 ipoteza că, atunci când indivizii simt că și-au pierdut securitatea, își mobilizează resurse pentru recuperarea stării de securitate emoțională. Prin urmare, atunci când este expus la conflictul interparental copilul se simt nesigur și ca răspuns dezvoltă strategii emoționale și comportamentale pentru a-și recupera rapid sentimentul de securitate.[9].

Prin consistență cu teoria atașamentului, teoria securității emoționale acceptă credința că securitatea emoțională a copilului poate fi îmbunătățită sau subminată de calitatea relației părinte-copil. Totuși, poate crește vulnerabilitatea copilului martor al conflictului interparental, prin subminarea abilității acestuia de a-și conserva propria securitate emoțională în relațiile familiale. Aceasta eroziune a încrederii copilului în părinți ca sursă de protecție și suport, ca și dificultățile vătămătoare pentru copil, pe care părinții le manifestă (responsivitate scăzută, intruziune, căldură redusă oferită copilului), determină mecanisme de autoreglare psihologică nefuncționale la copil.

Cu toate că teoria atașamentului și teoria securității emoționale împărtășesc asumția că diferențele dintre abilitățile copiilor de a utiliza relația părinte-copil ca sursă de siguranță și securitate implică o mare importanță pentru sănătatea mintală pe termen lung, teoria securității emoționale se detașează de teoria atașamentului în argumentarea că menținerea securității devine un obiectiv remarcabil în relațiile intrafamiliale.

Securitatea emoțională ca trăsătură versus securitatea emoțională ca stare

Tellegen definește în 1988 o trăsătură ca fiind o structură psihologică care stă la baza unei dispoziții comportamentale relativ durabile.[28] Harkness și Hogan (1995) adaugă că o trăsătură este o tendință de a răspunde în anumite moduri sub anumite împrejurări. Insecuritatea emoțională poate fi declanșată de diferite situații sau evenimente.[19] În acest sens, securitatea este o stare trăită într-un moment anume. Dacă este declanșată continuu poate deveni cronică. O persoană se poate simți adesea nesigură și poate deveni suprasensibilizată la evenimente care conțin doar componente minime ale amenințării anterioarei situației prezente.[4].

Copiii expuși conflictului dezvoltă o schemă de conflict care include credințe, așteptări, răspunsuri emoționale și secvențe comportamentale. Cu cât mai mult copiii experimentează un conflict negativ și agresiv, cu atât vor fi mai reactivi la indicii viitoare și apariții ulterioare. Pentru unii pot fi necesare doar indicii minime pentru a le activa schema. În același timp, cu atât mai mult cu cât experiențele anterioare au fost consecvente, cu atât schema va fi mai puternică. Prin urmare, schemele vor juca un rol predominant în modul în care copiii reacționează la un

conflict, uneori în disonanță cu caracteristicile specifice ale conflictului în sine, afirma Grych & Cardoza-Fernandes în 2001.[18]

Schemele pot fi extrem de generalizabile. Crittenden și Ainsworth (1989) au constatat că abuzul fizic ar putea duce copiii la dezvoltarea unui model intern de lucru în care relațiile sunt în general văzute ca amenințătoare. Dodge, Bates și Pettit (1990) au legat experiențele copiilor cu conflictele și agresivitatea în familie de tendința acestora de a atribui ostilitate semenilor lor.[1]

În acest fel poate deveni nesiguranța emoțională o trăsătură care apoi continuă până la sfârșitul adolescenței. Prin urmare, există securitate emoțională ca stare și securitate emoțională ca trăsătura, în mod similar cum există starea de anxietate și trăsătura de anxietate.

Stabilitate și schimbare

Securitatea emoțională este rezultatul unei combinații complexe de factori genetici și de mediu. Prin urmare, securitatea emoțională sau insecuritatea copiilor va arăta probabil o oarecare continuitate până la sfârșitul adolescenței. Modele de continuitate au fost găsite în securitatea atașamentului și în încrederea în sine și copii autoeficienți.[7][12] Cu toate acestea, întrucât securitatea emoțională nu este o caracteristică înnăscută, dar este produsul influențelor mediului, este susceptibil de schimbare.

Prin intervenții care ajută părinții să îmbunătățească calitatea relației cu copilul lor, consolidarea atașamentului lor sau îmbunătățirea calității relației conjugale se poate schimba nivelul și calitatea securității emoționale a copiilor. Există dovezi că securitatea atașamentului poate fi schimbată, iar relațiile conjugale pot schimba și afectează pozitiv copiii.[25][11]

Pe scurt, securitatea emoțională arată atât continuitate, cât și schimbare.

Securitatea emoțională a copilului și comportamentele parentale

Comportamentele parentale experimentate în timpul copilariei afectează sentimentele de securitate ale adulților tineri mai târziu[29]. Cummings și Davies (1994) emit ipoteza că un părinte indisponibil poate lăsa copilul și adolescentul timpuriu fără sprijinul necesar în momentele de amenințare sau pericol. Prin urmare, copiii și adolescenții apreciază emoțional părinții lor prin disponibilitatea sau lipsa disponibilității în ceea ce privește modul în care le afectează securitatea emoțională.[9]

Evaluările disponibilității părinților se bazează pe experiențe reale anterioare, deci experiențele negative cresc reactivitatea copiilor la noile episoade de indisponibilitate parentală.

Davies & Cummings afirmă: „Reacțiile copiilor la disponibilitatea părinților sunt văzute ca o funcție a propriilor evaluări și construcții ale sensului disponibilității părinților pentru propriul lor sentiment securitate emoțională, ... este de așteptat ca experiențele reale ale

comportamentului părinților să fie puternic legat de evaluări”.[9]. Aceste aprecieri și construcțiile mentale continuă să afecteze copiii când devin adolescenți. Ulterior aprecierile negative ale adolescenților asupra comportamentelor părintești din trecut pot fi apoi utilizate rigid, prin construcția de șabloane pentru abordarea unor sarcini sociale noi sau provocatoare care pot necesita un anumit grad de flexibilitate și încredere. O relație între părinții nesuportivi și reprezentările interne ale securității au fost găsite în cel puțin un studiu, realizat de Davies, Harold, Goeke- Morey și Cummings, în 2002.[7]

Controlul negativ al părinților poate provoca, de asemenea, frică sau anxietate. Tulburarea copiilor poate perturba înțelegerea și acceptarea mesajelor și disciplinei părintești și rezultă în afecte negative. Aceste afecte negative pot, la rândul lor, să primeze în crearea unei reprezentări ostile a altor mesaj.[13] Subcontrolul sau supra-controlul părinților pot diminua sentimentul de siguranță al copiilor, fie prin creșterea sentimentelor de lipsă de protecție, fie a sentimentelor de pericol fizic sau emoțional efectiv în prezența unei pedepse dure. Datele din studiul lui Davies și colab. din 2002 arată corelații între controlul psihologic parental și securitatea emoțională a copiilor.[11]

Securitate emoțională și autoreglare

Prin cercetările realizate de Cummings & Davies în 1998, Davies și colab. în 2007 și Davies & Forman în 2002 s-a dovedit că securitatea emoțională afectează internalizarea și externalizarea.[10],[11],[15]. În plus, într-un studiu despre creșterea copilului Phelps, Belsky și Crnic în 1998, arata cum adulții nesiguri au arătat o tendință de a reconstitui practicile parentale slabe cu copiii lor, în timp ce câștigau oamenii siguri (care aveau un atașament nesigur, dar mai târziu în viață au reușit să dezvolte o perspectivă coerentă a experiențelor lor negative și recuperează securitatea) și care nu reconstituie aceste practici, chiar și în situații de stres ridicat[25].

Insecuritatea emoțională poate avea, de asemenea, efecte asupra unor aspecte de ajustare personală ca stima de sine sau valoarea acordată posesiunilor. Little și Kobak (2003) au examinat efectele pe care circumstanțele stresante le au asupra stimei de sine a copiilor și au constatat că securitatea emoțională cu profesorii a moderat această relație. Mai siguri emoțional, copiii au reacționat cu o scădere mai mică a stimei de sine ca răspuns la evenimentele negative de la egal la egal sau de conflict cu profesorii decât copiii mai nesiguri.[22] Investigațiile lui Kasser în security (2002) l-au determinat să concluzioneze că persoanele nesigure tind să acorde o importanță mai mare posesiunilor ca modalitate de recâștigare a securității: „Oamenii care prețuiesc obiectivele materiale sunt conduși de nevoile nesatisfăcute de securitate și siguranță,

(...) valorile materialiste sunt ambele un simptom al insecurității subiacente și o strategie de coping (deși relativ inefficientă) prin care unii oameni obișnuiesc să-și aline anxietățile ”(p. 29)[20].

Securitatea emoțională ca proces

Securitatea emoțională include trei procese diferite: reactivitate emoțională, reglare comportamentală și reprezentări interne. Reactivitatea emoțională se referă la faptul că, în prezența unor situații potențial amenințătoare, persoana simte frică sau suferă și dezvoltă atitudini de vigilență sau ostilitate ascunsă. Autoreglarea comportamentală se referă la reglarea expunerii la situații de amenințare. Oamenii nesiguri au tendința de a regla excesiv expunerea lor la situații potențial periculoase fie prin implicarea excesivă în ele, fie evitându-le. În cele din urmă, reprezentările interne afectează schemele conștiente sau inconștiente ale potențialului pericol. Evaluările nesigure ale situațiilor duc la nesiguranță, oamenii nesiguri ajung să creadă că situațiile se vor intensifica și îi vor afecta personal și negativ[6].

Prin urmare, conform teoriei securității emoționale, copiii care resimt insecuritate în relația interparentală vor manifesta o mai mare reactivitate emoțională, o autoreglare excesivă a expunerii subsecvente la conflict și reprezentări negative a relației interparentale. “Reactivitatea emoțională” este caracterizată de emoțiile negative ale copilului, care includ frica intensă, prelungită, atenție crescută și distress resimțite la conflictul parental. “Reglarea expunerii la conflict” constă în mod uzual la tendința de a deveni implicat comportamental în conflictul interparental ca mediator, confident sau combatant, dar poate lua forma și a evitării sau a efortului de a-și limita expunerea la conflictul interparental. În final, “reprezentările” se referă la așteptările negative despre implicarea în conflictul interparental a copilului și a familiei sale.

Reflectând asupra valorii adaptative a acestor procese de răspuns, activarea acestui sistem de reglare îl ajută pe copil să atingă un minim de confort fizic și de securitate emoțională. De exemplu, reactivitatea emoțională poate semnala emoțional o amenințare potențială în familiile înalt conflictuale și poate energiza copilul să se adapteze la adversitatea iminentă. Deasemeni, utilizând resurse ca să intervină în conflictul interparental, poate deveni un mod eficient de conservare a securității prin creșterea controlului asupra amenințării reprezentate de conflictul interparental. În final, reprezentările interne ale copilului, care sunt orientate spre identificarea sensului pe care îl are conflictul dintre părinți pentru viața de familie, devin un sistem de

monitorizare pentru identificarea evenimentelor interparentale care pot submina bunăstarea proprie a copilului și a membrilor familiei.[4], [14]

Cu toate că experimentarea unei insecurități emoționale ridicate poate servi la protejarea copilului împotriva amenințărilor existente în familiile înalt conflictuale, aceasta vine cu costuri pe termen lung. Prin urmare, în altă parte a lanțului causal, insecuritatea copilului în sistemul interparental așterne fundația pentru o matrice de probleme în domenii variate – socioemoțional, cognitiv, fizic, dar și funcțional.[5]

Securitatea emoțională ca mediator

Davies și Cummings (1994) propun acest lucru și anume că securitatea emoțională mediază relația dintre comportamentele părinților (disponibilitate și control) și reglare. Ipoteza lor de securitate emoțională propune că atunci când un sens de securitate a fost pierdut, ca o consecință a problemelor cu disponibilitatea părinților sau control negativ, eforturile de recuperare a securității emoționale pot avea, pe termen lung, efecte de inadaptare.

În consecință, copiii pot dezvolta fie interiorizarea de probleme (depresie, tulburări de anxietate) sau externalizare (agresivitate, comportament antisocial) și, din nou, aceste probleme de ajustare pot prezenta continuitate în viața adultă.[9]

Pentru a testa această ipoteză, este necesar nu numai să arătăm că comportamentele trecute ale părinților prezic securitatea emoțională actuală, ci și că securitatea emoțională prezice mai târziu adaptarea copilului, așa cum s-a argumentat mai sus. De asemenea, este necesar să se arate că relația între comportamentele părintești din trecut și ajustarea actuală este substanțial redusă atunci când securitatea emoțională este parțială. În prezent lipsește sprijinul empiric direct. Ceva sprijin pentru această ipoteză poate fi derivată, totuși, din faptul că securitatea emoțională a fost utilizată pentru a media relația dintre conflictul marital și adaptarea copiilor. Într-un studiu din 1998 Davies & Cummings, arata prin analiza de regresie că relația găsită între conflictul marital și interiorizare a fost semnificativ redusă când unele componente ale securității emoționale au intrat în ecuație.[10] În două studii suplimentare, publicate în același articol în 2002, Davies și colab. arata cum conflictul conjugal este legat și de percepția amenințării și de securitatea emoțională.[11] Aceste variabile sunt strâns legate de internalizarea și externalizarea problemelor. Rezultatele au indicat că conflictul interparental a fost legat de simptomele psihologice ulterioare ale unui copil prin asocierea acestuia cu nesiguranța emoțională a copilului. În alte studii, suferința rezultată din conflictul marital a provocat simptomatologia anxietății și o amenințare percepută a mediat asocierea dintre expunerea copiilor la conflicte și problemele de interiorizare.[21][18]

Investigațiile lui Davies și colegii săi (Davies și Forman, 2002; Davies și colab.,2002) arată că copiii cu un profil de respingere-nesigur au tendința de a experimenta mai mult nivelurile de simptome de exteriorizare, iar copiii cu profil nesigur-preocupat tind pentru a experimenta niveluri mai ridicate de simptome internalizate. Copiii siguri din ambele studii au experimentat istorii mai benigne ale conflictului interparental și mai puține simptome de internalizare și de exteriorizare.[11],[7]

Pe scurt, conceptualizarea securității emoționale ca obiectiv într-un sistem de control dinamic și neliniar necesită o concentrare mai largă asupra organizării de ordin superior a profilului de reactivitate la conflict a copiilor și mai multe dimensiuni ale răspunsului.

Bibliografie

1. AINSWORTH, M. D. S. *On security*. Paper presented in the January 1988 meeting of attachment experts in Stony Brook. Stony Brook, NY,1988.pg.19.
2. BLATZ, W. E. *Human security: Some reflections*. Published by University of Toronto, Toronto, 1967, ISBN 13: 9781442652033
3. BOWLBY, J. *Attachment and loss. (Vol. 3): Loss*. New York: Basic Books, 1980.
4. CUMMINGS, E. M., & DAVIES, P.. *Emotional security as a regulatory process in normal development and the development of psychopathology*. Development and Psychopathology, 8(01), 123p.,1996. DOI:10.1017/s0954579400007008
5. CUMMINGS, E. M., & KELLER, P. S. . *Marital Discord and Children's Emotional Self-Regulation*. In D. K. Snyder, J. Simpson, & J. N. Hughes (Eds.), *Emotion regulation in couples and families: Pathways to dysfunction and health* (pp. 163–182). American Psychological Association.2006 DOI.org/10.1037/11468-008
6. CUMMINGS,E.M., DAVIES, P.T.*Marital Conflict and Children. An Emotional Security Perspective*. New York, The Guilford Press. 320 p.,2011. ISBN 978-1-4625-0329-2
7. DAVIES, P. T., HAROLD G.T., GOEKE-MOREY, M.C., & CUMMINGS, E.M. *Child Emotional Security and Interparental Conflict*. Monographs of the Society for Research in Child Development 67(3,Serial No.270), 1-115p., 2002. DOI:10.1111/1540-5834.00205
8. DAVIES, P. T., & MARTIN, M. J. . *The reformulation of emotional security theory: The role of children's social defense in developmental psychopathology*. Development and Psychopathology, 25(4pt2), 1435–1454p., 2013. DOI:10.1017/s0954579413000709
9. DAVIES, P. T., & CUMMINGS, E. M. . *Marital conflict and child adjustment: An emotional security hypothesis*. Psychological Bulletin, 116(3), 387–411p., 1994. DOI:10.1037/0033-2909.116.3.387
10. DAVIES, P. T., & CUMMINGS, E. M. . *Exploring Children's Emotional Security as a Mediator of the Link between Marital Relations and Child Adjustment*. Child Development, 69(1), 124., 1998. DOI:10.2307/1132075
11. DAVIES, P. T., & FORMAN, E. M. *Children's Patterns of Preserving Emotional Security in the Interparental Subsystem*. Child Development, 73(6), 1880–1903., 2002. DOI:10.1111/1467-8624.t01-1-00512

12. DAVIES, P. T., & CUMMINGS, E. M. . *Interparental Discord, Family Process, and Developmental Psychopathology*. *Developmental Psychopathology*, 86–128., 2015. DOI:10.1002/9780470939406.ch3
13. DAVIES, P. T., CUMMINGS, E. M., WINTER, M. A.. *Pathways between Profiles of Family Functioning, Child Security in the Interparental Subsystem, and Child Psychological Problems*. *Development and Psychopathology* 16.03 (2004): n. pag. Web.
14. DAVIES, P. T., STURGE-APPLE, M. L., & MARTIN, M. J. . *Family Discord and Child Health: An Emotional Security Formulation*. *Families and Child Health*, 45–74., 2013. DOI:10.1007/978-1-4614-6194-4_5
15. DAVIES, P. T., & STURGE-APPLE, M. L. . *Advances in the formulation of emotional security theory: an ethologically based perspective*. *Advances in Child Development and Behavior*, 87–137., 2007. DOI:10.1016/b978-0-12-009735-7.50008-6
16. EL-SHEIKH, M. . *The role of emotional responses and physiological reactivity in the marital conflict-child functioning link*. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46(11), 1191–1199., 2005. DOI:10.1111/j.1469-7610.2005.00418.x
17. EL-SHEIKH, M.. *Children’s emotional and physiological responses to interadult angry behavior: The role of history of interparental hostility*. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 22(6), 661–678p., 1994. DOI:10.1007/bf02171994
18. GRYCH, J., & FINCHAM, F. (Eds.). . *Interparental Conflict and Child Development: Theory, Research and Applications*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. doi:10.1017/CBO9780511527838
19. HARKNESS, A. R., & LILIENFELD, S. O. . *Individual differences science for treatment planning: Personality traits*. *Psychological Assessment*, 9(4), 349–360, 1997. doi:10.1037/1040-3590.9.4.349
20. KASSER. T. . *The high price of materialism*. Cambridge, MA: MIT Press. p. 29, 2002. ISBN: 9780262112680
21. KERIG, P. K. . *Journal of Abnormal Child Psychology*, 26(3), 199–212, 1998. doi:10.1023/a:1022672201957
22. LITTLE, M., & KOBAC, R.. *Emotional Security With Teachers and Children’s Stress Reactivity: A Comparison of Special-Education and Regular-Education Classrooms*. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 32(1), 127–138.2003. doi:10.1207/s15374424jccp3201_12
23. MASLOW, A. H. . *The dynamics of psychological security-insecurity*. *Character and Personality*, 10, 331-344, 1942.
24. McCOY, K., CUMMINGS, E. M., & DAVIES, P. T.. *Constructive and destructive marital conflict, emotional security and children’s prosocial behavior*. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 50(3), 270–279, 2009.. DOI:10.1111/j.1469-7610.2008.01945.x
25. PHELPS, J. L., BELSKY, J., & CRNIC, K. . *Earned security, daily stress, and parenting: A comparison of five alternative models*. *Development and Psychopathology*, 10(1), 21–38.1998. doi:10.1017/s0954579498001515
26. RHOADES, K. A.. *Children’s Responses to Interparental Conflict: A Meta-Analysis of Their Associations With Child Adjustment*. *Child Development*, 79(6), 1942–1956, 2008. DOI:10.1111/j.1467-8624.2008.01235.x

27. SCHERMERHORN, A. C., CUMMINGS, E. M., & DAVIES, P. T. . *Children's representations of multiple family relationships: Organizational structure and development in early childhood*. Journal of Family Psychology, 22(1), 89–101p, 2008. DOI:10.1037/0893-3200.22.1.89
28. TELLEGEN, A.. *The Analysis of Consistency in Personality Assessment*. Journal of Personality, 56(3), 621–663., 1988. doi:10.1111/j.1467-6494.1988.tb00905.x
29. WATERS, E., & CUMMINGS, E. M. . *A Secure Base from Which to Explore Close Relationships*. Child Development, 71(1), 164–172p, 2000. DOI:10.1111/1467-8624.00130

SECURITATEA PSIHOLOGICĂ ȘI BUNĂSTAREA BENEFICIARILOR ASISTENȚIALI

PSYCHOLOGICAL SECURITY AND THE WELL-BEING OF BENEFICIARIES OF SOCIAL SERVICES

DIȚA Maria, *drd.*, lector universitar, UPS
"Ion Creangă" din Chișinău

DIȚA Maria, *PhD student*, university lecturer,
State Pedagogical University from Chisinau

Email: dita.marcela@upsc.md
[ORCID iD: 0000-0002-8951-4133](https://orcid.org/0000-0002-8951-4133)

CZU 364.62:159.9

Rezumat

Asistența socială este un domeniu destul de dificil și controversat, în care un rol important în asigurarea succesului intervenției îl are, pe de o parte, confortul psihologic și starea de bine a profesionistului ca să-și poate îndeplini toate atribuțiile muncii sale, deloc ușoare iar pe alocuri chiar imposibile de realizat, iar pe de altă parte acesta este garantat de bunăstarea beneficiarilor asistențiali, aceasta fiind o condiție necesară în domeniul social.

Cuvinte-cheie: securitate psihologică, bunăstare, beneficiari asistențiali.

Summary

Social assistance is a rather difficult and controversial field, in which an important role in ensuring the success of the intervention has, on the one hand, the psychological comfort and well-being of the professional to be able to fulfill all the duties of his work, not easy and in some places even impossible to achieve, and on the other hand it is guaranteed by the welfare of the beneficiaries, this being a necessary condition in the social field.

Key-words: *psychological security, well-being, social assistance beneficiaries*

Având drept scop orientarea personalității spre bunăstare individuală conceptul de securitate psihologică este destul de larg și implică un conținut destul de amplu ce include comportamente, emoții, sentimente, comunicare, atitudini, mecanisme psihologice de adaptare etc. Securitatea psihologică reprezintă o stare în care o persoană percepe că mediul său este în siguranță și nu prezintă pericole și amenințări. Persoanele care se simt psihologic sigure, percep,